

**ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS MOKSLO IR INOVACIJŲ SKYRIAUS VEDĖJO
DARIAUS LIUTIKO
KOMANDIRUOTĖS Į BRIUSELĮ
ATASKAITA
2020-02-13**

1. Komandiruotės tikslas: dalyvauti ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos HORIZON 2020 komiteto „Maisto išteklių užtikrinimas, tvarus žemės ūkis, jūrų ir vidaus vandenų tyrimai, bioekonomika” posėdyje bei SCAR (Standing Committee on Agricultural Research) priežiūros komisijos posėdyje.

2. Komandiruotės trukmė: 2020 m. vasario 10-12 d.

3. Komandiruotės vieta: Briuselis, Ispanija.

4. Komandiruotės finansavimas: komandiruotės išlaidos apmokėtos iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos biudžeto priemonės 01 001 03 01 01 „Žemės ūkio ministerijos veiklos užtikrinimas“ papriemonės „Dalyvavimas ES Tarybos ir Europos Komisijos veikloje bei išorės žuvininkystės politikos susitikimuose“ lėšų (priemonės kodas 01.001.03.01.01, funkc. kodas 04.02.04.09, projekto kodas -3_1_01_03).

5. Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai.

Mokslo ir inovacijų skyrius yra atsakingas už žemės ūkio tyrimus, inovacijų sklaidą žemės ūkio srityje. Dalyvavimas ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos HORIZON 2020 komiteto „Maisto išteklių užtikrinimas, tvarus žemės ūkis, jūrų ir vidaus vandenų tyrimai, bioekonomika” posėdyje buvo svarbus siekiant užtikrinti pilnavertį mokslinių tyrimų žemės ūkio srityje tarptautiškumą ir savalaikiškumą.

HORIZON 2020 komiteto „Maisto išteklių užtikrinimas, tvarus žemės ūkis, jūrų ir vidaus vandenų tyrimai, bioekonomika” posėdis vyko vasario 11 d.

Svarstyti klausimai:

Visuomenės iššūkiai 2 2019 m. kvietimo vertinimo rezultatai

Nepriklausomų stebėtojų ataskaita apie II Socialinių iššūkių 2 2019 m. kvietimo etapą

BBI: Informacija apie veiksmus vykdytus 2019 m.

Prezentacija apie Europos žaliąjį kursą

Pranešta, kad 2019 m. iš viso buvo skirta 466,6 mln. eurų (H2020-SFS-2018-2020; H2020-BG-2018-2020 ir H2020-RUR-2018-2020). Pateiktų paraiškų sėkmės rodiklis 16,9 proc. (vieno etapo vertinime) ir 32,6 proc. (dviejų etapų vertinimuose). Iš viso iš 311 paraiškų 2019 m. teigiamai įvertintos 66. Daugiausiai vertintojų buvo iš Italijos, Ispanijos, Vokietijos ir Lenkijos. LT nepateko į TOP 20 2019 m. aktyviausių šalių sąrašą. Iki 2020 m. sausio 23 d. vykusio kvietimo rezultatai: pirmojo etapo vertinimus pareiškėjai sužinos balandžio 21 d., vienos pakopos vertinimo rezultatus

pareiškėjai sužinos 2020 m. gegužės 28 d. Buvo pristatytas naujas interaktyvus įrankis SEDIA, ypač naudingas pareiškėjams.

Nepriklausomi stebėtojai įvertinę ekspertų darbą pastebėjo, kad vertinimas buvo atliktas laikantis aukštų standartų, visos paraiškos įvertintos sąžiningai ir efektyviai. Stebėtojai pateikė tik minimalius pasiūlymus ir rekomendacijas proceso tobulinimui.

BBI JU remiasi viešojo sektoriaus ir privačios partnerystės principu. Privačiam sektoriui atstovauja BIO pramonės konsorciumas. LT viena iš šalių, kuri labiausiai neaktyvi tarp ES-13 šalių BBI Ju vykdomuose kvietimuose. Turime tik vieną paraišką, pateiktą 2014 m. (kaip projekto partnerio). Tarp 14 pirmaujančių universitetų, kurie gauna didžiausią naudą nėra nei vieno iš Vidurio ir Rytų Europos. BBI JU info dieną Briuselyje numatomą surengti balandžio 22 d. Jos metu bus pateikta informacija apie kvietimus 2020 m.

Iš naujojo Europos žaliojo kurso labiausiai aktualūs tikslai, susiję su švaria ir žiedine ekonomika bei naująja „Farm to Fork” strategija, apimančia švarią, sveiką ir aplinkai draugišką maisto sistemą. Pati detalesnė strategija bus išleista 2020 m. pavasarį. Siekiama, kad 35 HORIZON Europe programos būtų skirta klimato sprendiniams. Žaliojo kurso veiksmams Horizon 2020 kvietime skirta 1 milijardas eurų. Kvietimo pabaiga numatoma 2021 m. sausio mėn.

SCAR komitetas yra nuolatinis žemės ūkio mokslinių tyrimų komitetas. Tai Europos komisijos ir ES valstybių narių patariamasis organas žemės ūkio mokslinių tyrimų ir bioekonomikos vystymo klausimais.

90-ojo SCAR stebėsenos grupės susitikimas, vasario 12 d.

Darbotvarkė:

ES žaliasis kursas ir strategijos „Farm to Fork” rengimas

Horizon Europe

5 SCAR įžvalgos „Gamtiniai ištekliai ir maisto sistemos; perėjimas prie sveikos ir teisingos veiksmų erdvės”

Strateginės įžvalgos ir diskusijos iš SCAR strateginių ir bendradarbiavimo darbo grupių ir ERA-Nets

SCAR veiksmai

Pristatant ES žaliąjį kursą buvo pabrėžta, kad daugiau kaip 50 proc. ES maisto atliekų atsiranda namų ūkiuose, todėl ypač svarbi tampa tvari gamyba ir vartojimas. Vienas iš strategijos „Farm to Fork” uždavinių yra sumažinti maisto atliekas ir maisto praradimą. Visuomenės sutarimas ir bendradarbiavimas visuose lygiuose būtų vienas pagrindinių tokią strategiją įgalinančių veiksmų.

Dar vienas tikslų yra – ekologinės produkcijos padidinimas. Į klausimą, koks Žaliojo kurso santykis su bioekonomika buvo atsakyta, kad bioekonomikos strategija buvo kaip pagrindas kuriant Žaliąjį

kursą, taip pat atsižvelgta ir į kitus strateginius dokumentus tokius kaip Maistas 2030. Šis dokumentas nurodo kelius į abipusio bendradarbiavimo naudą, transformuojant maisto sistemas.

Buvo taip pat pristatyti Kroatijos pirmininkavimo renginiai, susiję su mokslu ir inovacijomis. Kovo mėn. vyks tarptautinis renginys Zagrebe, skirtas AKIS (liet. ŽŪŽIS) platformai, gegužės mėn. konferencija skirta bioekonomikai. Kitas SCAR stebėsenos grupės susitikimas numatomas Kroatijoje birželio 25 d.

Diskutuojant apie perėjimą prie sveikos ir teisingos veiksmų erdvės, atkreiptas dėmesys kiek kiekvienas gali prisidėti prie šio perėjimo. Kokia politika turi būti mokslinių tyrimų atžvilgiu ir kokie moksliniai tyrimai turi būti skirti politikai?

Ateityje kiekvienoje šalyje turėsime turėti inovacijų paramos centrus. Susitikimo metu taip pat buvo aptartas *CORE organic* kreipimasis. Pastebėta, kad į šį tinklą turėtų būti įtrauktos visos šalys. SCAR maisto sistemų grupės koordinatoriai pastebėjo, kad kuriant ateities maisto sistemas ypač svarbu įtraukti mokslą į sprendimų priėmimą.

Darius Liutikas